

Virksomhetsplan for Universitetets barnehage

Lek, glede og humor i et motiverende læringsmiljø!

Innholdsliste

Velkommen til Universitetets barnehage	3
Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver.....	3
<i>Barnehagens formålsbestemmelse</i>	3
<i>Barnehagens verdigrunnlag og pedagogiske virksomhet</i>	3
Omsorg	4
<i>Tilvenning</i>	5
<i>Samarbeid mellom små og store</i>	5
Barns medvirkning	6
Lek	7
Læring.....	8
Fagområdene	9
<i>Kommunikasjon, språk og tekst</i>	9
<i>Kropp, bevegelse og helse</i>	9
<i>Kunst, kultur og kreativitet</i>	10
<i>Natur, miljø og teknikk</i>	10
<i>Etikk, religion og filosofi</i>	11
<i>Nærmiljø og samfunn</i>	11
<i>Antall, rom og form</i>	12
Bruk av IKT.....	12
Overgang barnehage – skole.....	13
Observasjon og planlegging	14
Dokumentasjon og vurdering	14
Vi håper at barna i løpet av barnehagetiden har fått en god basiskompetanse gjennom:	16

Velkommen til Universitetets barnehage

Dette er en virksomhetsplan som skisserer det pedagogiske innholdet i barnehagen.

Virksomhetsplanen er felles for hele barnehagen, og har en overordnet karakter i forhold til den enkelte avdelings semester- / årsplaner.

Praktisk informasjon finnes i et eget Informasjonshefte.

Barnehagens formål, verdigrunnlag og oppgaver

Barnehagens pedagogiske virksomhet er regulert gjennom *Barnehageloven* som er fastsatt av Kunnskapsdepartementet. *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* er en forskrift til Barnehageloven. Vår virksomhetsplan er en lokal tilpasning til denne.

Barnehagens formålsbestemmelse

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

(Barnehageloven § 1. Barnehagens formål)

Endret ved lov 19 des 2008 nr. 119 (i kraft 1 aug 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 828)

Barnehagens verdigrunnlag og pedagogiske virksomhet

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling.

(Barnehageloven § 2. Barnehagens innhold).

I Universitetets barnehage skal barn og foreldre møte de samme grunnleggende verdier på alle avdelinger. Menneskene som jobber her vil bære med seg sine egne holdninger, erfaringer og

verdier, men i praksis må disse være forenelige med barnehagens grunnholdning:

Gjennom anerkjennende relasjoner vil vi skape rammer for et lekende, lærende og deltakende fellesskap.

Hos oss står samspillet sentralt. I mange år har vi jobbet med anerkjennende kommunikasjon knyttet til barn-barn samspill, voksen-barn samspill og voksen-voksen samspill. Vi ønsker at vår hverdag skal preges av at alle føler seg sett og imøtekommet som den de er. Barna har et naturlig forhold til humor og glede som vi voksne skal imøtekomme, oppmuntre og ivareta. Vi ønsker at glede og humor skal ha en sentral plass i samspillsrelasjoner i barnehagen. I et fellesskap som barnehagen er, kan barna både lære å ta hensyn til de andres ønsker og intensjoner, samtidig som de skal få mulighet til å påvirke sin egen hverdag, ved å få «gi sin stemme» og å bli lyttet til.

Samspillet og fellesskapet vil preges av de voksnes syn på omsorg, medvirkning, lek og læring. Dette vil utdypes i de følgende kapitlene.

Omsorg

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og i gruppe

(Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2006:23).

Vi ønsker å se det enkelte barn i gruppen, gi det nærhet, være lydhøre, vise anerkjennelse og innlevelse. Hvert barn skal ha mulighet til å få tilfredsstilt viktige behov, slik at barnets egenverdi blir ivaretatt. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet. Barna skal få den oppmuntring, hjelp, trøst og beskyttelse de har behov for, slik at den nødvendige tilliten både til voksne og til de andre barna etableres. Dette handler ikke bare om relasjoner mellom barn og voksne, men også om barnas omsorg for hverandre. Dette kan komme til uttrykk gjennom at vi gir de rom for å hjelpe hverandre med daglige gjøremål eller trøste når noen er lei seg. Barna gir ofte uttrykk for hvordan de har det, både kroppslig og språklig. Vi vil ta barnas følelsesmessige uttrykk på alvor, vi må akseptere sinne og frustrasjon, så vel som glede og humor. Dette krever voksne som viser varhet

og forståelse og som har fokus på barneperspektivet. Dette mener vi er viktig og grunnleggende for å styrke barnets selvfølelse.

Tilvenning

Vi legger vekt på at barna skal oppleve trygghet og tillit i forhold til voksne, barn og barnehagens omgivelser. For å gjøre overgangen til barnehagen så god som mulig, vil barnet få en kontaktperson blant personalet på avdelingen. Så langt det er praktisk mulig, vil denne voksne ta i mot barnet om morgenen, leke med det, være den som er sammen med barnet ved av- og påkledning, hviling og lignende. Dette praktiserer vi den første perioden. Etter hvert skal den voksne være barnets bindeledd til kontakt med flere voksne og med de andre barna. Kontaktpersonen vil også være et bindeledd mellom hjem og barnehage, der viktig informasjon kan utveksles. Det er forskjell på hvor lang tid en tilvenningsperiode varer, dette vil variere fra barn til barn.

Vi har også en tilvenningsperiode i overgangen mellom småbarns- og storebarnsavdeling. Utpå våren, når det er avklart hvilke barn som skal over til Storebarnshuset, besøker barna sine respektive avdelinger i en bestemt periode. Dette gjør de sammen med en av de voksne de kjenner fra Småbarnshuset. Dette er med på å skape trygghet og forutsigbarhet. På denne måten vil barna få god tid til å bli kjent med voksne og barn, rutiner og gjøremål på den avdelingen de skal begynne på til høsten. Barna har i tillegg sin egen fadder, som er et av de eldste barna i barnehagen. Fadderne kan veilede de nye, hjelpe dem og gjøre dem kjent. I denne tilvenningsperioden legger vi vekt på hva fadderne selv mener er viktig for de nye barna å vite. Slik ønsker vi at det skal knyttes bånd mellom barna.

Samarbeid mellom små og store

Vi ønsker å se på barnehagen som en helhet, selv om den er fysisk delt på to hus. Vi har besøksordninger mellom avdelingene. Dette kan være både spontane og planlagte besøk; individuelle og i grupper. Gjennom dette ønsker vi å styrke «vi-følelsen» i barnehagen, vedlikeholde etablerte bånd og skape nye. Vi kan også ha felles lek ute på tunet, når barna er trygge i sine grupper og vant til barnehagehverdagen. Gjennom dette kan det også skapes relasjoner på tvers av aldersgruppene. Samarbeidet mellom små og store skal også gi rom for at søsken kan treffes i barnehagehverdagen.

Barns medvirkning

FNs barnekonvensjon ble inkorporert i norsk lovgivning i 2003. Barnehageloven ble revidert av Stortinget i 2005 og vi fikk da en ny bestemmelse, gjeldende fra 1.januar 2006, som er formulert slik:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning).

Å assistere, bidra, hjelpe, influere og spille en rolle er synonymt med det å medvirke. Begrepene viser at medvirkning ikke handler om at hvert enkelt barn alltid skal kunne bestemme til det beste for seg selv. Medvirkning har en bredere betydning enn at barna gis ulike valgmuligheter. De voksne må arbeide for å gi barna et fysisk og psykisk rom, slik at de blir synlige i en sosial sammenheng. Barna skal få være med å påvirke barnehagens innhold i kraft av sine ideer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. De skal få følelsen av at de har en betydning for fellesskapet og at deres erfaringer skal gjelde. Slik kan vi støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Å la barna få medvirke innebærer at barna både må ta hensyn til andres valg og meninger, samtidig som de får erfaring med at de selv er av betydning og har påvirkningskraft.

Det å la barna medvirke innebærer ikke at vi som voksne skal være vage og uforpliktende, slik at barna alene får ansvar for barnehagens innhold. Vi skal komme med innspill og ideer, men hele tiden i nært samarbeid med barna. Da skal vi ikke bare se barna, men også forsøke å forstå barnas intensjoner. Vi må ta utgangspunkt i barnas egne uttrykksmåter, som vil være ulike fra person til person. Vi må lytte og prøve å tolke deres kroppsspråk og være observante i forhold til deres interesser, handlinger, ulike uttrykk og etter hvert også deres verbale språk. Når vi arbeider med å få frem barnas synspunkt, er det viktig at deres uttrykk får konsekvenser for vårt pedagogiske arbeid. Gjennom et nært samspill mellom barn og voksne, kan vi finne frem til felles mål, innhold og metoder for det pedagogiske arbeidet. Det er med andre ord ikke bare de voksne som skal sitte med regien i forhold til barnehagens innhold og metoder. Det å la barna få virke med innebærer voksne som viser empati, respekt og toleranse. Dette vil gi et godt utgangspunkt for at disse verdiene gjenspeiler seg i relasjoner mellom barna. Vi må være bevisste at barna ikke blir «tvunget» til å bestemme når de er usikre. Dersom dette blir praksis, vil barna få liten plass til å uttrykke usikkerhet, eller de kan bli stilt til ansvar for avgjørelser de ikke har forutsetninger for å se konsekvensene av. Vi voksne må bruke kritisk refleksjon i vårt arbeid med barn og deres medvirkning og dette krever at vi må gi rom for fleksibilitet i vår planlegging.

Lek

Leken er barnas viktigste uttrykksform og den skal derfor ha en fremtredende plass i barnas liv i barnehagen. I Barnehageloven § 2 står det:

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Leken er et allment, menneskelig fenomen der barna har høy kompetanse og engasjement. Leken kan romme glede og humor og er en grunnleggende livs- og læringsform som kan styrke barnas pågangsmot. Allerede ved ett års alderen, viser barna gjennom kroppslige handlinger at de forstår hverandres hensikt og mening i felles lek. De roper og ler, danser og klapper seg inn i relasjoner, vennskap og felleskap. Samtidig som leken er barnas eget estetiske uttrykk, som har egenverdi, har den også en instrumentell funksjon ved at man lærer gjennom lek. Gjennom leken kan barna utfordre seg selv fysisk, både finmotorisk og grovmotorisk. De lærer dessuten å vente på tur, vise omsorg for eller motta omsorg fra andre, gjenkjenne og forstå andre menneskers følelser, øve seg i å ta andre menneskers perspektiv, utsette egne behov og ønsker, takle konflikter, ta initiativ, delta, hevde egne meninger og behov, føle glede og avslapping, forstå lekesignaler og ta ulike roller. Barn kan også uttrykke og bearbeide impulser og inntrykk gjennom lek.

Gjennom å legge til rette for et godt lekefellesskap, gir vi muligheter for at barna kan etablere vennskap. Å få delta i lek og få venner er grunnleggende for barnas trivsel og meningsskaping i barnehagen. Vi anser leken som den viktigste arena for læring, derfor jobber vi målrettet med å utvikle vennsksapsrelasjoner og gi alle barna lekeerfaring.

Barnehagens innhold bør inspirere til fantasi, skaperglede og utfoldelse. Vi vil gi tid og rom slik at leken kan få utfolde seg kreativt. Det å synliggjøre hva som finnes av muligheter blir viktig, slik at barna får anledning til å kunne uttrykke seg og til å kunne mestre. Vi mener at dette blir påvirket av voksnes raushet og at rommene gir fleksibilitet. Å gi rom for den fysiske leken på lik linje med annen form for lek, opplever vi som en forutsetning for å imøtekomme alle barna, så vel jenter som gutter. Dagens sammensatte samfunn gir mange inntrykk for barn. I leken har de mulighet til å utfolde seg på egne premisser, uten at voksne setter for snevre rammer for hvordan man skal gjennomføre en aktivitet eller uttrykke seg i leken.

Vi ønsker å gi barna erfaringer med å kunne løse konflikter, eller få veiledning fra voksne til å løse problemer som oppstår i leken. Dette krever aktive voksne, som vurderer situasjonene og sin egen rolle.

Læring

Læring skjer hele livet igjennom og i de fleste sammenhenger vi inngår i, og er en grunnleggende forutsetning for vår utvikling som menneske.

Barnehagen skal gi grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold).

Læringen som skjer i barnehagen gir barna både en uformell og formell kunnskap som gjenspeiles i deres relasjoner, kunnskaper og ferdigheter. Barna lærer gjennom å være aktivt deltakende i ulike læringsprosesser, ikke minst ser vi at hverdagssituasjonene gir rom for mye læring.

Vi ønsker å skape et motiverende læringsmiljø der barna lærer av og blir inspirert av andre barn og voksne. Barn er vitebegjærlige, nysgjerrige og har ofte et genuint ønske om å lære. For oss er det derfor sentralt at de voksne møter hvert enkelt barn der det er, følger opp barnas nysgjerrighet og deres forskertrang. Dette krever at det ikke er altfor mange planlagte aktiviteter. Det må være tid til undring og filosofering, ikke minst i her og nå situasjoner.

Vi vil presentere ulike prosjekter, der vi gir barna rom til å kunne påvirke innholdet. Dette kan være i forhold til de ulike fagområdene, eller mer spesifikke områder som vi ønsker å gi barna kunnskap om og erfaringer med. Parallelt med dette kan det pågå kortere og lengre prosjekter som oppstår ut fra barnas interesser, enten noe vi observerer i barnegruppa eller noe som enkeltbarn gir uttrykk for.

Som voksne skal vi dele av vår kunnskap og erfaring, men vi ønsker også å ha fokus på hvordan læring mellom barna skjer. Vi vet at barna motiverer og imiterer hverandre gjennom leken, og vi vil lage rammer for at de kan veilede og lære av hverandre.

Barna har ulike kompetanser som jevnaldrende kan nyttiggjøre seg, og de bruker ofte innfallsvinkler som kan være tydeligere og mer konkrete enn det voksne kan. Dette krever at vi gir barna tid, rom og trygghet i barnehagehverdagen slik at læringssituasjoner barna i mellom kan få gode vilkår.

Vi ønsker å skape et trygt og anerkjennende miljø, slik at barna utvikler respekt og toleranse for egne og andres ferdigheter og kompetanse, og er trygge nok til å spørre om det de lurer på. Gjennom å opptre oppmuntrende og støttende, vil vi motivere barna i å øve på det de strever med. Vi ønsker at det enkelte barn skal oppleve mestring og se på seg selv som et verdifullt medlem av barnehagens fellesskap.

Fagområdene

Rammeplan for barnehager (KUD 2006) skisserer syv ulike fagområder. Formålet med å jobbe med disse fagområdene er:

Barnehagen skal gi barna kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter

(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold).

Områdene dekker over vide felt og vil sjelden opptre isolert. Flere fag kan dessuten være representert samtidig i et prosjekt eller i barnehagehverdagen. Rammeplanen gir ingen føringer for hvordan dette skal gjennomføres, det er vide rammer for alternative prosesser. Gjennom sosialt samspill i lek og hverdagsaktiviteter skjer det ofte handlinger og refleksjoner knyttet til fagområdene. Tilpassingen av fagområdene skal skje i sammenheng med barnas forutsetninger, interesser og det lokale samfunnet. Dette mener vi også er et ledd i barns medvirkning.

Kommunikasjon, språk og tekst

Å utvikle et godt språk anses som en sentral del av innholdet i barnehagen. Kommunikasjon vil foregå som et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap og selv å være avsender av et budskap. Både den verbale og nonverbale kommunikasjonen er sentral for å utvikle et rikt språk. For å forstå begreper og sammenhenger er det avgjørende med varierte og rike erfaringer. Vi ønsker å gi rom og tid for høytlesning, samtaler, sang, rim og regler. Vi vil gi barna varierte opplevelser i språkets verden, både ved å legge til rette for aktivt bruk av språk og samtidig være gode språkmodeller, som er lyttende, fabulerende og åpne for barnas innspill til språklige reiser. I tillegg jobber vi med skriftspråk og med tekstskepning, hvor barna får erfaring med skriftliggjøring av tanker og opplevelser, ved hjelp av en voksen.

Kropp, bevegelse og helse

Barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg ofte gjennom kroppen. Gjennom fysisk aktivitet lærer barna verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barna seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på ulike områder. Barns kontakt med andre starter ofte med kroppslige signaler. De løper, klatrer, danser og har ofte et felles språk gjennom kroppen. Vi vil inspirere barna til å søke fysiske utfordringer gjennom tilrettelegging av miljøet, i tillegg har vi fast tilgang på gymsal på Blindern. Det å dra på turer og tilbringe tid ute i barnehagen er en viktig del av vår hverdag. Det å møte andre i fysisk aktivitet, mener vi gir økt toleranse for det å være nær hverandre. Gjennom at barna får mulighet til å utforske og utfordre sine egne fysiske ferdigheter ønsker vi at de skal få oppleve glede og mestring ved bevegelse. Hvile i veksling med aktivitet, er sammen med

et godt kosthold viktig for å utvikle en sunn kropp.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi legger vekt på at barna gis mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å få uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles mener vi bidrar til samhørighet. Gjennom at barna får rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil de få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Barn skaper sin egen kultur, dette kan være lekformer, kommunikasjonsformer og humor. Slike uttrykksformer ønsker vi å være bevisste og imøtekommende overfor.

Vi er en barnehage som jobber mye med estetiske fagområder. Gjennom flere år har vi opparbeidet oss et mangfold av kompetanser innen området. Dette kan komme til uttrykk gjennom det vi gjør i hverdagen.; sang, musikk, dans, forming, drama, billedkunst, lek med språk m.m. Disse aktivitetene vil foregå både i formelle og uformelle situasjoner. Som et supplement til dette oppsøker vi teater, kino og museer i byen vår. Vi mener estetisk og kulturell virksomhet er viktig å ta tak i, både fordi det gir mye glede og fellesskap, og inspirasjon til lek og læring. Det er viktig å se hele mennesket, som skapende og med mange muligheter til å kunne uttrykke seg.

Natur, miljø og teknikk

Naturen gir rom for mange opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til varierte opplevelser som kan skape grunnlag for positive relasjoner. Videre kan naturopplevelser gi inspirasjon til estetiske uttrykk. Natur, miljø og teknikk skal bidra til at barna blir kjent med og får forståelse for planter, dyr, landskap, årstider og miljøvern. Vi motiverer barna til å undre seg, eksperimentere og systematisere, i tillegg til at vi samtaler om hvordan det som

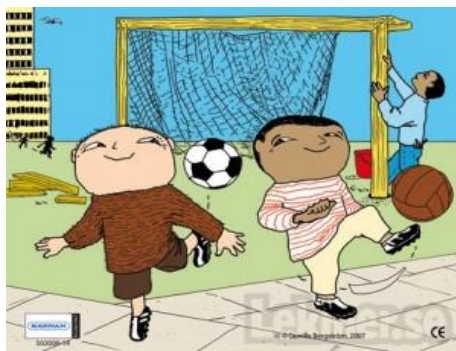
omgir oss henger sammen og virker.

På turer i skogen og oppdagelsesreiser på uteområdet vårt så er det rom for opplevelser og undring. Vi studerer alt fra elgebæsj, snegler i muren, skrukke-trollene vi finner under svillene, søppel i skogen, forråtnelse og til vannet som fryser til is. Barn og voksne skal inspirere hverandre til å utforske naturens mangfold. Vi reflekterer og samtaler også om hvordan vi kan ta vare på naturen. I hverdagen driver vi enkel kildesortering sammen med barna.

Etikk, religion og filosofi

Disse emnene er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger våre verdier og holdninger. Barn og voksne skal reflektere over og skape opplevelser av mangfoldet som er representert i barnehagen. Vi ønsker å se på ulikheter som en ressurs for fellesskapet. Ulikheter kan komme til uttrykk både i språklige og kulturelle forskjeller, i tillegg til den enkeltes personlighet og særpreg.

Barnehagen skal bidra til at barna tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier, og at de utvikler toleranse og respekt for hverandres kultur og religion. Vi må gi rom for undrende samtaler, la barna filosofere over emner de lurer på og spørsmål som dukker opp. Vi mener det blir viktig å lytte til barnas tanker, og være imøtekommende og aktive medspillere i filosoferingen sammen med dem. Vi må ha en etisk tilnærming i spillet med barna. Dette innebærer en aktiv voksenrolle, hvor vi reflekterer over og er bevisst hvor stor påvirkningskraft vi har som modeller.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barna skal få erfaring med at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnhagens fellesskap. Barnehagen skal videre være med på at barna møter verden utenfor familien og hjemmet med tillit og nysgjerrighet. Vi legger vekt på å utforske barnehagens nærmiljø, i marka og i byen vår. Barnehagen ligger ikke i barnas nærmiljø, men derimot i nær tilknytning til foreldres arbeidssted. Universitetet i Oslo representerer et mangfold av yrkesgrupper og prosjekter, som barnehagen ønsker å benytte seg av.

Gjennom ulike prosjekter blir vi kjent med andre kulturer, språk og samfunn som er representert i barnehagen. Barnehagen er også fadder for en SOS barneby i Russland. På Storebarnshuset lager barna kafé sammen med de voksne og har utstilling med salg av produkter de har laget. Pengene av salget går til barnebyen. Barna får innsikt i og forståelse av hvordan barn i andre samfunn kan leve og de får oppleve glede ved å hjelpe andre.

Likestilling i det pedagogiske arbeidet er et sentralt punkt i dette fagområdet. Vi vil at barna skal få opplevelsen av at gutter og jenter har like stor betydning for fellesskapet, og at alle skal få likeverdige muligheter. Dette krever en bevisst personalgruppe som kan støtte barna til å handle på tvers av tradisjonelle kjønnsrollemønstre.

Antall, rom og form

Barn er opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har derfor et ansvar for å oppmuntre barna til egen utforsking og legge til rette for tidlig og god stimulering. De voksnes oppgave blir å styrke og støtte opp under barnas nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger. Vi kan bruke matematiske begreper i hverdagen; større enn, mindre enn, hvor mange, hvor stor, hvilken form m.m. Slike begreper kan flettes inn i sanger, samtaler, rim og regler og litteratur. I tillegg kan vi bruke spill, klosser og annet materiale som passer til kategorisering, sortering og lignende. Variert bruk av IKT kan videre stimulere interessen for antall rom og form.

Bruk av IKT

I følge *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*, bør barna i barnehagen få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap.

Vi er bevisste på at alle mennesker har ulike måter å lære på, og vi vil støtte barnas lærelyst gjennom bruk av IKT (Informasjons- og kommunikasjonsteknologi). Vi ønsker å gi barna en digital kompetanse slik at de kan ta i bruk digitale verktøy og medier på en kreativ og kritisk måte.

På Storebarnshuset har vi stasjonære PC-er som er koblet til internett. Nettet bruker vi først og fremst til å søke bilder og informasjon i forhold til tema som barna er opptatt av. Det er alltid en voksen sammen med barna i disse situasjonene. I tillegg kan vi bruke nettet til å komme inn på ulike nettsider som tilbyr seriøse spill og oppgaver for barn i barnehagealder. Vi tar også i bruk ulike læringsprogram som utvikler barns begreper, de øver opp kategorisering, koordinering og konsentrasjonsevne. I gode dataspill er barnet aktiv gjennom ulike utfordringer, og barnet får en

mulighet til å oppleve glede, kreativitet og mestring. Ulike tegneprogram, bildefortellinger, små animasjonsfilmer eller musikkprogram gir barna slike muligheter. Vi ser at barnas engasjement rundt datamaskinen ofte skaper et positivt sosialt fellesskap, der de gir hverandre motivasjon og veiledning. I barnehagen har vi også digitale kameraer og fargeskrivere som vi tar i bruk sammen med barna.

Mange ser på ulike typer medieteknologi som en trussel i forhold til den frie leken. Vi ser på den som noe vi har i tillegg og som et nytt språk som vi må lære å mestre. For at barna skal tilegne seg nye ferdigheter eller nye måter å tenke på, trenger de støtte fra voksne, først og fremst for at programvarene ikke skal virke passiviserende i det lange løp. IKT i barnehagen er i kontinuerlig utvikling og dette krever at de voksne hele tiden forholder seg kritisk til bruk av og innhold i de digitale verktøyene.

Overgang barnehage – skole

Vi har en del spesielle aktiviteter beregnet på de eldste barna (seniorene). Gjennom dette vil vi gi barna en basiskompetanse slik at de kan møte nye utfordringer på en best mulig måte. Dette er blant annet aktiviteter som innebærer skapende, estetisk virksomhet. Her får barna muligheter til å utvikle egen kreativitet, oppleve mestring og det sosiale fellesskapet i kreative prosesser. Barna får i tillegg utviklet sine finmotoriske ferdigheter gjennom å prøve ulike male og tegne teknikker og å jobbe med leire. Disse faste prosjektene er: keramikk / Gustav Vigeland og malerkunst/ Edvard Munch. Seniorene er også med på skiskole og har en hyttetur som avslutning på barnehagetiden.

Utover dette, har de eldste barna en Seniorsklubb hvor fokus er av skoleforberedende art. Med dette mener vi aktiviteter som:

- Trening i å motta informasjon i gruppe, og utføre konkrete oppgaver i ulike situasjoner.
- Regelleker; være i fokus, forholde seg til gitte regler, vente på tur, samarbeid.
- Aktiviteter som krever bruk av språket; tørre å stå frem med egne tanker og meninger.
- Matematiske og språklige begreper gjennom lek.

Vi ønsker et trygt læringsmiljø, hvor det er rom for at barna får uttrykke sin egen individualitet. Vi motiverer barna til å opptre støttende og oppmuntrende overfor hverandre. Gjennom disse senioraktivitetene håper vi at barna vil være godt forberedt til skolestart. Selv om mange ikke vil oppleve å komme på skole sammen, mener vi at positive erfaringer med vennskap er et godt

utgangspunkt når nye vennsksrelasjoner skal dannes.

Observasjon og planlegging

En av våre viktigste metoder for å gjennomføre god planlegging er å delta, lytte og observere i barnegruppa. Informasjon får vi gjennom samtaler med barna og gjennom observasjoner. For at vi skal ha muligheten til å forstå, må vi øve opp "hørestyrken". Det vil si at vi må ha tid til å stoppe opp her og nå; hva er det dette barnet ønsker å formidle til meg, hva er barnets intensjoner?

Gjennom observasjoner og planlegging kan vi få en hensiktsmessig bruk av barnehagens menneskelige og materielle ressurser. Vi bruker avdelingsmøter og ledermøtene til å planlegge det pedagogiske innholdet i barnehagen. I tillegg har vi felles personalmøter der vi diskuterer og reflekterer rundt ulike pedagogiske tema. Avdelingsleder på den enkelte avdeling har hovedansvar for gjennomføring av planene på sin avdeling, i nært samarbeid med avdelingens øvrige personale.

I den nye Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver er også foreldrene blitt tillagt en større mulighet til medvirkning enn tidligere. I tillegg til en åpen kommunikasjon i det daglige, kan foreldremøtene være en fin arena til å komme med synspunkter, ønsker og tilbakemeldinger på det pedagogiske arbeidet. På denne måten kan foreldrene bidra i planleggingsarbeidet. Vi ønsker også å kunne bruke foreldrenes kunnskap og kompetanse i barnehagehverdagen, f. eks i prosjektarbeid.

Dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering, i tillegg til samtaler med barn (barnesamtaler) og foreldre er også med på å danne grunnlag for planleggingen.

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagens dokumentasjon kan gi foreldrene, barna og Universitetet som barnehagemyndighet informasjon om barnehagens innhold. Et etisk perspektiv må legges til grunn ved dokumentasjon av barnas lek, læring og arbeid. Vi skal være sensitive og respektfulle i forhold til det enkelte barns uttrykk og hva som skal dokumenteres. Barnet skal få mulighet til å påvirke dokumentasjonsformer. Når barnet slutter hos oss, makuleres all skriftlig informasjon. Observasjon, planlegging, vurdering og dokumentasjon skal danne grunnlag for en kritisk og reflekterende praksis, slik at vi kan skape faglig utvikling og endring.

Metoder for dokumentasjon og vurdering vil kunne variere fra avdeling til avdeling og fra år til år. Eksempler kan være; barnesamtaler, barnas egne uttrykk i form av ulike utstillinger, lagning av eventyr / tegninger og barnas egne refleksjoner rundt en fortelling/eventyr/opplevelse

(tekstskaping), fotomontasjer, praksisfortellinger.

I tillegg utarbeides det ukeplaner / månedsrapporter, semester- eller årsplaner og virksomhetsplan.

Vi anser likevel den daglige kontakten mellom barna og personalet, og mellom foreldre og personalet som det mest grunnleggende for vår dokumentasjon og vurdering.

Vi evaluerer fortløpende på avdelingsmøter og har to årlige møter hvor vi evaluerer semesteret som har gått, med utgangspunkt i våre semester- eller årsplaner.

Vi håper at barna i løpet av barnehagetiden har fått en god basiskompetanse gjennom:

- Positive erfaringer med etablering av vennskap og gode relasjoner
- Flexibilitet og empati
- Toleranse, hensynsfullhet og respekt
- Opplevelse av mestring
- Kreative og skapende prosesser
- Sang og musikk
- Erfaringer med å ta valg
- Selvstendigjøring
- Fortellinger, eventyr og samtaler
- Begynnende bokstav- og tallforståelse
- Utforsking og nysgjerrighet
- Opplevelse og glede ved uteaktiviteter og forståelse for miljøvern

Lek, glede og humor i et motiverende læringsmiljø!

